

Esquema orientativo para todos os textos

1. Identificación do documento

- Natureza: político, xurídico, económico, testemuñal, etc.
- Autor (ou institución) e destinatario.
- Data e título (se os hai).

2. Contextualización histórica

- Situación histórica xeral (imperialismo, “Scramble for Africa”, etc.).
- Lugar do documento dentro dese proceso (causas, desenvolvemento, consecuencias).

3. Comentario / análise

- Tema e ideas principais.
- Conceptos clave do texto.
- Relación co tema do imperialismo (causas, formas de dominación, xustificacións, resistencias, críticas).
- Breve valoración histórica do texto (utilidade, límites, punto de vista).

Usarase este mesmo esquema en todos os documentos, adaptando o contido.

Texto 1 – Jules Ferry: política colonial (causas)

“A política de expansión colonial é un sistema político e económico que pode relacionarse con tres conxuntos de ideas: ideas económicas; as ideas máis amplas de civilización; e ideas de tipo político e patriótico.”

“No eido económico, expoño diante de vós, apoiándome nalgúns datos estatísticos, as consideracións que xustifican a política de expansión colonial... a necesidade de mercados de saída [para as exportacións]... Si, o que as nosas grandes industrias [têxteis, etc.], orientadas de maneira irrevogable cara á exportación, botan cada vez máis en falta son mercados de saída.”

1. Identificación

2. Contextualización

3. Comentario / análise orientativa

Texto 2 – Jules Ferry: racismo e misión civilizadora

“Señores, debemos falar máis alto e máis honestamente! Debemos dicir abertamente que, en efecto, as razas superiores teñen un dereito sobre as razas inferiores... As razas superiores teñen un dereito porque teñen un deber. Teñen o deber de civilizar as razas inferiores.”

1. Identificación

2. Contextualización

3. Comentario / análise orientativa

Texto 3 - Acta da Conferencia de Berlín (reparto de África)

“Artigo 34. Calquera Potencia que, de agora en diante, tome posesión dun territorio nas costas do Continente africano fóra das súas posesións actuais, ou que, carecendo até agora de tales posesións, as adquira, así como a Potencia que asuma un Protectorado alí, acompañará o acto respectivo cunha notificación dirixida ás demais Potencias asinantes do presente Acta...”

“Artigo 35. As Potencias asinantes do presente Acta recoñecen a obrigaón de asegurar o establecemento de autoridade nas rexións ocupadas por elas nas costas do Continente africano, suficiente para protexer os dereitos existentes e, se é o caso, a liberdade de comercio e de tránsito nas condicións acordadas.”

1. Identificación

2. Contextualización

4. Comentario / análise orientativa

Texto 4 - Hobson: crítica económica liberal

“Se tomamos o crecemento do imperialismo tal como se ilustra na recente expansión de Gran Bretaña e das principais potencias continentais, atopamos a diferenza entre imperialismo e colonización... En primeiro lugar, case toda a recente expansión imperial está ocupada coa absorción política de terras tropicais ou subtropicais nas que os homes brancos non se asentan coas súas familias.”

“Tales probas levan ás seguintes conclusións... o imperialismo das tres últimas décadas queda claramente condenado como política económica, xa que a un gasto enorme produciu un pequeno, malo e inseguro incremento de mercados... Podemos preguntarnos: ‘Como se induce á nación británica a embarcarse nun negocio tan pouco sólido?’ A única resposta posible é que certos intereses sectoriais utilizan [os recursos nacionais] para o seu beneficio privado.”

1. Identificación

2. Contextualización

3. Comentario / análise orientativa

Texto 5 - Lenin: definición de imperialismo

“O imperialismo é o capitalismo na fase de desenvolvemento na que se establece o dominio dos monopolios e do capital financeiro; na que a exportación de capital adquiriu unha importancia destacada; na que comezou a división do mundo entre os trusts internacionais e na que a división de todos os territorios do globo entre as maiores potencias capitalistas quedou completada.”

1. Identificación

2. Contextualización

3. Comentario / análise orientativa

Texto 6 - Experiencia colonial e resistencia (testemuño)

“Moitos dos habitantes das aldeas negáronse a pagar o novo imposto e fuxiron ao bosque; o xefe foi apresado polo funcionario colonial e levado encadeado como exemplo para os demais. A xente fala en segredo de unirse a homes das montañas que se ergueron en armas contra o goberno.”

1. Identificación**2. Contextualización****3. Comentario / análise orientativa**